

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

Hogeschool Inholland
Taalcollege van Bestuur
Postbus 93043
2509 AA DEN HAAG

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 5 oktober 2021
Betreft Besluit macrodoelmatigheid nevenvestiging Sociaal Financiële
Dienstverlening

Onze referentie
29721247

Bijlagen
1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht College,

Met uw brief van 15 juli 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 15 juli 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening tevens als bekostigde opleiding te verzorgen in Amsterdam.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 september 2021, kenmerk 2021/075, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening tevens als bekostigde opleiding te verzorgen in Amsterdam.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 7.17 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 7.17 vierde lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen zes maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Voor de registratie

van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
29721247

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, stylized strokes that form a unique, abstract shape.

drs. F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nevenvestiging

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nevenvestiging Hogeschool Inholland Deeltijd hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening Amsterdam	2021/075	13/09/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 15/07/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Inholland om de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening als bekostigde opleiding te verzorgen te Amsterdam (brief van 15/07/2021 met kenmerk 210715-HdD). Op 26/07/2021 is de behandeling van de aanvraag opgeschort en is aanvrager in de gelegenheid gesteld de onvolledige aanvraag aan te vullen. Op 02/08/2021 is de aanvulling ontvangen en is de aanvraag weer door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Inholland om de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening als bekostigde opleiding te Amsterdam te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager biedt de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening in Den Haag aan en verzoekt hierbij om deze opleiding ook in Amsterdam te mogen aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij. De opleiding omvat 120 EC en de aanvrager wil de opleiding in deeltijd aanbieden. De opleiding richt zich op het onderwijzen van sociaal financieel dienstverleners die zowel de

belangen van cliënten als organisaties kunnen behartigen en daarbij de geldende wetgeving in acht kunnen nemen. De opleiding is vormgegeven rond leeruitkomsten die zijn geformuleerd aan de hand van competenties en taken die zich voordoen in de praktijk. De opleiding profileert zich met een juridische invalshoek.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een sociaal en/of juridisch mbo-diploma, werkenden binnen de sociale sector (zoals diensten voor schuldhulpverlening, sociale zekerheid en sociale wijkteams) en zij-instromers die zich in een nieuw vakgebied willen ontwikkelen.

Afgestudeerden van de opleiding kunnen onder andere de functie van schuldhulpverlener, budgetconsulent bij schuldhulpverleningsorganisaties en voorlichter of preventiemedewerker op het terrein van de financiële dienstverlening bekleden. De aanvrager geeft verder aan dat afgestudeerden van de opleiding in aanmerking kunnen komen om beschermingsbewindvoerder te worden, mits aan de kwaliteitseisen als bedoeld in het besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren is voldaan.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

De commissie merkt op dat aanvrager verwijst naar een groot aantal bronnen ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte, maar dat aanvrager de relatie tussen de aangehaalde informatie en de beoogde opleiding niet altijd heeft beschreven. De commissie is daarom van mening dat de relevantie van sommige bronnen niet duidelijk is gemaakt en laat deze bronnen daarom buiten beschouwing. De commissie heeft de volgende bronnen bij de beoordeling betrokken: de prognoses voor opleidingstypen en beroepsgroepen zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA, het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024' (2019) van het ROA, de infographic 'Arbeidsmarktontwikkelingen Sociaal Werk' (2020) van Arbeidsmarkt, Zorg & Welzijn, de website mijnzzp.nl (www.mijnzzp.nl/Beroep/1396-Schuldhulpverlener/Informatie), de factsheets 'Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang: Factsheet arbeidsmarkt' (2020) en 'Overheid: Factsheet arbeidsmarkt' (2020) van het UWV, de 'Werkveldverkenning Sociaal Financiële Dienstverlening' die in opdracht van ROC van Amsterdam - MBO College Zuid is uitgevoerd, het rapport 'De Impact van de Coronacrisis op de Armoede in Nederland' (2020) van het Armoedefonds, de 'Werkwijzer Ondernemers en schulden' (2020) van Schouders Eronder, het rapport 'COVID-19 en schuldenproblematiek in Nederland: Onderzoek en oplossingsrichtingen voor een gezamenlijk actieplan' (2020) van Deloitte en SchuldenLabNL, het artikel 'Wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gepubliceerd' (17 juli 2020) van de VNG, het dossier 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020) van Movisie, het artikel 'We willen onze leden stimuleren om te innoveren en te verbeteren' (12 november 2020) van de NVVK, het artikel 'Amsterdam voert pauzeknop in voor mensen met schulden' (26 oktober 2020) van de NOS, de website (www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/werk-participatie/inkomen/) en het rapport 'Amsterdamse Agenda Armoede en Schulden: 2019-2022' (2019) van de gemeente Amsterdam en het 'Werkgeversonderzoek Ad Sociaal Financiële Dienstverlening' (2019) dat door Markteffect is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager.

De aanvrager beschouwt het overkoepelende opleidingstype bachelor gezondheidszorg en welzijn dat is opgenomen in het AIS van het ROA als verwant aan de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening. De commissie is van mening dat dit opleidingstype geen representatief beeld geeft van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening omdat hierin veel opleidingen in niet verwante onderliggende opleidingstypen zoals bachelor medische diagnostiek en medische technologie zijn opgenomen. De opleidingen in dit opleidingstype leiden studenten op voor een substantieel andere banenmarkt dan

de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening. Verder weegt de commissie de perspectieven van de meest specifieke opleidingstypes uit het ROA om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te krijgen van de arbeidsmarktbehoefte aan verschillende types afgestudeerden. De aanvrager heeft een beroep gedaan op de prognoses tot 2024. De commissie constateert dat het ROA begin juli 2021 de gegevens in AIS heeft bijgewerkt en de prognoses tot 2024 heeft vervangen door prognoses tot 2026. De commissie hanteert de meest actuele arbeidsmarktprognoses.

De commissie acht het opleidingstype bachelor maatschappelijk werk relevant omdat hierin de al bestaande Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening is opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als redelijk en verwacht enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bachelor maatschappelijk werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem. jaarlijks		Typering
			% 6 jr.	%	
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	3000	3	0.6	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2026	13600	15	2.4	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2026	16600	19	2.9	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	17800	20	3.1	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	1.03			enige
> > Bachelor - maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	1.03			redelijk

Bron: ROA AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses in het AIS van het ROA voor de overkoepelende beroepsgroep zorg en welzijn beroepen. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. Verder is de commissie van mening dat de overkoepelende beroepsgroep te breed is om een duidelijk beeld te schetsen van de behoefte aan afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening, omdat hier ook beroepen waar afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening niet voor in aanmerking komen bij zijn betrokken (zoals de beroepsgroep artsen). Om deze reden laat de commissie de prognoses voor de overkoepelende beroepsgroep zorg en welzijn beroepen buiten beschouwing.

De aanvrager verwijst tevens naar het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024' (2019, p. 42-4) van het ROA om te stellen dat de gemiddelde uitbreidingsvraag voor de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders tot 2024 op 2,9% en die voor de overkoepelende beroepsklasse openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen op 0,6% werd geschat. De commissie neemt de overkoepelende beroepsklasse openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen niet mee in de onderstaande overweging omdat hier veel beroepen waar afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening niet voor in aanmerking komen bij zijn betrokken (zoals de beroepsgroep overheidsambtenaren en overheidsbestuurders). De commissie is echter van mening dat de prognoses voor de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders relevant kunnen worden geacht omdat afgestudeerden de beroepen die in deze groep zijn opgenomen kunnen uitoefenen (zoals sociaal

werkers, groeps- en woonbegeleiders en juridisch medewerkers, sociaal en pastoraal werkers) en kijkt daarom naar de prognoses voor deze beroepsgroep zoals deze in het AIS van het ROA zijn opgenomen. De commissie kent in beginsel wel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening voor de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders worden verwacht (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem. Totaal jaarlijks		Typering
			% 6 jr.	%	
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	1100	0	0.1	gemiddeld
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte vervangingsvraag tot 2026	27100	10	1.6	laag
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte baanopeningen tot 2026	28200	11	1.7	erg laag
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.926			vrijwel geen

Bron: ROA AIS

De commissie constateert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor het opleidingstype en de beroepsgroep die relevant zijn geen eenduidig maar overwegend een licht negatief beeld opleveren van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

De aanvrager verwijst naar de infographic 'Arbeidsmarktontwikkelingen Sociaal Werk' (2020, p. 1) van Arbeidsmarkt, Zorg & Welzijn om te stellen dat 54% van de bedrijven in de sector Sociaal Werk moeilijk vervulbare vacatures heeft en dat er voornamelijk sprake is van moeite met het vinden van hbo-geschoolden. De website mijnzzp.nl (www.mijnzzp.nl) geeft aan dat het arbeidsmarktperspectief voor schuldhulpverleners zeer goed is. De factsheets 'Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang: Factsheet arbeidsmarkt' (2020, p. 4) en 'Overheid: Factsheet arbeidsmarkt' (2020, p. 2) van het UWV laten zien dat binnen de overheid het beroep maatschappelijk werker groeiende is en dat wijkteams veel werkkracht nodig hebben. De commissie constateert dat deze bronnen aangeven dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat in de sector sociaal werk en specifiek voor schuldhulpverleners.

De aanvrager beroept zich vervolgens op de 'Werkveldverkenning Sociaal Financiële Dienstverlening' die in opdracht van ROC van Amsterdam - MBO College Zuid is uitgevoerd. In de werkveldverkenning zijn zeven respondenten betrokken die werkzaam zijn bij relevante bedrijven. In het dossier wordt aangegeven dat de werkveldverkenning in 2019 heeft plaatsgevonden. De respondenten zijn overwegend positief en geven aan een arbeidsmarktbehoefte te zien aan afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening. De commissie is van mening dat het werkveldonderzoek een kleine groep respondenten kent en merkt op dat er geen kwantitatieve uitspraak wordt gedaan over de behoefte aan afgestudeerden. De commissie constateert dat de werkveldverkenning een indicatie biedt van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

De aanvrager beschrijft vervolgens op basis van onder meer het rapport 'De Impact van de Coronacrisis op de Armoede in Nederland' (2020, p. 5) van het Armoedefonds, de 'Werkwijzer Ondernemers en schulden' (2020) van Schouders Eronder en het rapport 'COVID-19 en

schuldenproblematiek in Nederland: Onderzoek en oplossingsrichtingen voor een gezamenlijk actieplan' (2020, p. 2, 15) van Deloitte en SchuldenLabNL de economische en sociale gevolgen van de coronacrisis en wat dit betekent voor de sociaal financiële dienstverlening. Hieruit komt naar voren dat 90,1% van de lokale hulporganisaties een stijging in hulpvragen verwacht in de nabije toekomst en dat er wordt verwacht dat er meer ondernemers te maken zullen krijgen met schulden. Verder wordt er gesteld dat er tussen de 368.000 en 822.000 mensen in 2020 een significant langdurig verlies van inkomen zullen ervaren zonder dat zij de mogelijkheden hebben om uitgaven te verlagen of financiële buffers aan te spreken. De meerderheid van deze mensen is nog niet zichtbaar bij instanties. Het aantal huishoudens met schulden zou in 2021 ook groeien van 1,5 naar 2,6 miljoen, waarvan 41% problematisch is.

De commissie constateert dat de coronacrisis op de korte tot middellange termijn effect zal hebben op de schuldhulpverlening. Dit inachtnemend is de commissie van mening dat afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening kunnen helpen bij het verlichten van de schuldproblematiek die is verergerd door de coronacrisis, maar dat het niet duidelijk is hoe lang de effecten van de crisis zullen voortduren.

De aanvrager beschrijft ook algemene ontwikkelingen op het gebied van schuldenaanpak. Dit komt onder meer naar voren uit het artikel 'Wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gepubliceerd' (17 juli 2020) van de VNG, waarin de wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (die per 1 januari 2021 is ingegaan) wordt beschreven. De wijziging beoogt mensen met schulden eerder in beeld te kunnen brengen bij de gemeente en daarmee eerder schuldhulpverlening aan te kunnen bieden. Hierdoor wordt het werk van schuldhulpverleners omvangrijker. Verder verwijst de aanvrager naar het dossier 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020, p. 72-3) van Movisie, waarin wordt gesignaleerd dat het aantal commerciële schuldhulpverleningsbureaus explosief is gegroeid sinds de financiële crisis van 2008, maar dat de kwaliteit te wensen over laat en dat dit soms de problematiek verergert. Het artikel 'We willen onze leden stimuleren om te innoveren en te verbeteren' (12 november 2020) van de NVVK wordt door de aanvrager benoemt om te stellen dat er een kwaliteitsregister bestaat voor onder meer schuldhulpverleners, maar dat professionals zich continu zullen moeten ontwikkelen en scholen om gecertificeerd te blijven. De commissie constateert dat de beschreven ontwikkelingen blijken geven van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte.

De aanvrager beschrijft vervolgens een regionale arbeidsmarktbehoefte op basis van onder andere het artikel 'Amsterdam voert pauzeknop in voor mensen met schulden' (26 oktober 2020) van de NOS, de website (www.amsterdam.nl) en het rapport 'Amsterdamse Agenda Armoede en Schulden: 2019-2022' (2019, p. 28, 43) van de gemeente Amsterdam. Hieruit blijkt dat in oktober 2020 meer dan 8.000 Amsterdammers zich in een schuldhulpverleningstraject bevonden en 25.000 Amsterdammers moeite hadden met het betalen van de vaste lasten. 40% van de Amsterdamse jongeren heeft schulden, waarvan 1.200 in beeld zijn bij schuldhulpverleningsinstanties. Verder heeft ongeveer 38.000 Amsterdamse huishoudens problematische schulden. Het aantal Amsterdammers dat onder bewind is gesteld is sterk gegroeid en veel geven aan onvoldoende geholpen te worden. De commissie constateert dat de beschreven ontwikkelingen het waarschijnlijk maken dat er meer medewerkers nodig zijn in de schuldhulpverlening in de gemeente Amsterdam en dat afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening in aanmerking komen voor deze posities en herkent daarom een regionale kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte in deze bronnen.

Ten slotte beroept de aanvrager zich op het 'Werkgeversonderzoek Ad Sociaal Financiële Dienstverlening' (2019) dat in de vorm van telefonische interviews is uitgevoerd door Markteffect in opdracht van de aanvrager. De commissie constateert met de aanvrager dat het onderzoek enigszins achterhaald is en dat er onder meer nog wordt gesproken over een vestiging van de opleiding in Diemen waar deze in zowel voltijd als deeltijd zou worden aangeboden. De kwantitatieve gegevens die in dit onderzoek worden gepresenteerd zijn gebaseerd op de reacties

van 100 respondenten uit het werkveld in de regio Amsterdam. Hiervan is 70% werkzaam als directeur of eigenaar, 12% werkzaam is als HR-manager of -medewerker en 9% als afdelingshoofd of teamleider. De respondenten zijn overwegend werkzaam bij bewindvoerderorganisaties (23%), in de incasso-sector (21%), in de sociale zekerheid (12%) en schuldhulpverlening (12%). 24% van de respondenten zijn zzp'ers. Het onderzoek geeft niet aan bij welke organisaties de respondenten werkzaam zijn.

Het onderzoek geeft aan dat de opleiding 79% van de ondervraagden (zeer) aanspreekt en dat 44% van de ondervraagden het (helemaal) eens is met de stelling dat de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening aansluit op het werkveld. Verder is 46% van de ondervraagden het (helemaal) eens met de stelling dat er vraag is naar afgestudeerden van de opleiding binnen hun organisatie. Verder geeft het onderzoek aan dat 23% van de ondervraagden die medewerkers in dienst hebben aangeeft dat zij iemand in dienst hebben met het opleidingsprofiel van de opleiding en dat 17% van deze ondervraagden binnen vijf jaar met zekerheid iemand wil aannemen met het profiel van de opleiding.

De commissie merkt op dat de bovenstaande gegevens uit het arbeidsmarktonderzoek van Markteffect niet kunnen worden geverifieerd omdat de onderliggende gegevens zoals de namen van de organisaties, respondenten, vragenlijsten en gespreksverslagen ontbreken. Om deze reden kent de commissie minder gewicht toe aan deze bron. Daarnaast merkt de commissie op dat weinig ondervraagden de behoefte aan de opleiding zien in de sector, het aantal ondervraagden die met zekerheid een afgestudeerde van de opleiding wilt aannemen zeer laag is en dat een deel van de ondervraagden aangeeft al iemand met dit profiel in dienst te hebben. De commissie is daarom van mening dat het arbeidsmarktonderzoek geen blijk geeft van een arbeidsmarktbehoefte.

De commissie concludeert reeds op grond van het bovenstaande dat de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte. De commissie komt tot deze overweging op basis van de door de aanvrager omschreven ontwikkelingen op het gebied van schuldhulpverlening zoals de voornoemde wetswijziging, de toenemende schulden in Nederland en de regio Amsterdam en de korte tot middellange termijn-effecten van de coronacrisis, die in de ogen van de commissie een positieve invloed hebben op de arbeidsmarktkansen van afgestudeerden van de opleiding.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte aan de hand van de volgende bronnen: de uitnodiging voor het congres 'Armoede en Schulden: Laten we de Corona Crisis Goed Benutten!' (www.hva.nl/akmi/gedeelde-content/evenementen/congressen/2020/11/armoede-en-schulden-laten-we-de-corona-crisis-goed-benutten.html) van de Hogeschool van Amsterdam, het dossier 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020) van Movisie, het rapport 'Financiële en sociale zelfredzaamheid van nieuwkomers: Een verkenning van het landelijke en lokale beleid' (2017) van het Kennisplatform Integratie & Samenleving, de website van het Rijksinstituut van Volksgezondheid en Milieu (www.loketgezondleven.nl/gezondheidsthema/armoede-schulden-en-gezondheid/relatie-armoede-en-gezondheid), het rapport 'COVID-19 en schuldenproblematiek in Nederland: Onderzoek en oplossingsrichtingen voor een gezamenlijk actieplan' (2020) van Deloitte en SchuldenLabNL, het nieuwsbericht 'Angst, schaamte, moedeloosheid zijn belangrijke oorzaken voor het al snel weer stoppen met schuldhulpverlening' (23 september 2019) van Sociaal Werk Nederland, de 'Werkwijzer Ondernemers en schulden' (2020) van Schouders Eronder, het artikel 'Van 2020 naar 2021: anders kijken, denken en doen' (28 december 2020) van de NVVK, het rapport 'Amsterdamse Agenda Armoede en Schulden: 2019-2022' (2019) van de gemeente Amsterdam, de artikelen 'Wees voorbereid op de Schuldengolf' (22 juli 2020) en 'Voor het Eerst Harde Cijfers over Schuldenproblematiek' (21 augustus 2020) van Binnenlands Bestuur en de website van het Nibud (www.nibud.nl/beroepsmatig/financiele-problemen).

De commissie laat het dossier 'Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden' (2020) van Movisie buiten beschouwing omdat de geciteerde gegevens niet herleidbaar zijn.

De aanvrager stelt allereerst aan de hand van de uitnodiging voor het congres 'Armoede en Schulden: Laten we de Corona Crisis Goed Benutten!' (www.hva.nl) van de Hogeschool van Amsterdam dat de armoede- en schuldpreeventie belangrijker is dan ooit. Op basis van het rapport 'Financiële en sociale zelfredzaamheid van nieuwkomers: Een verkenning van het landelijke en lokale beleid' (2017, p. 3) van het Kennisplatform Integratie & Samenleving, de website van het Rijksinstituut van Volksgezondheid en Milieu (www.loketgezondleven.nl) beargumenteert de aanvrager dat financiële zelfredzaamheid medebepalend is voor kwaliteit van leven en de sociale integratie, wat zeker bij nieuwkomers in Nederland belangrijk is. Uit het rapport 'COVID-19 en schuldenproblematiek in Nederland: Onderzoek en oplossingsrichtingen voor een gezamenlijk actieplan' (2020, p. 18) van Deloitte en SchuldenLabNL blijkt dat schulden een negatief effect hebben op onder meer gezondheid en psychische, sociale en fysieke problemen kunnen veroorzaken. Omdat deze problemen ook de oorzaak kunnen zijn van schulden, ontstaat hier een vicieuze cirkel. Het nieuwsbericht 'Angst, schaamte, moedeloosheid zijn belangrijke oorzaken voor het al snel weer stoppen met schuldhulpverlening' (23 september 2019) van Sociaal Werk Nederland benoemt verder schaamte en angst toe als factoren die de problematiek verergeren. Er wordt in het voornoemde rapport 'COVID-19 en schuldenproblematiek in Nederland: Onderzoek en oplossingsrichtingen voor een gezamenlijk actieplan' (2020, p. 18) van Deloitte en SchuldenLabNL ook geschat dat er ongeveer 17 miljard aan maatschappelijke kosten zijn ontstaan door schulden en dat hierin derde-orde effecten zoals verminderde onderwijsprestaties nog niet zijn meegerekend. De aanvrager verwijst vervolgens naar de 'Werkwijzer Ondernemers en schulden' (2020) van Schouders Eronder om te stellen dat als ondernemers in de problemen komen, dit ook een economische impact kan hebben.

De aanvrager verwijst ten slotte naar het artikel 'Van 2020 naar 2021: anders kijken, denken en doen' (28 december 2020) van de NVVK, het rapport 'Amsterdamse Agenda Armoede en Schulden: 2019-2022' (2019) van de gemeente Amsterdam, de artikelen 'Wees voorbereid op de Schuldengolf' (22 juli 2020) en 'Voor het Eerst Harde Cijfers over Schuldenproblematiek' (21 augustus 2020) van Binnenlands Bestuur en de website van het Nibud (www.nibud.nl) om te stellen dat investeringen in het oplossen van de schuldenproblematiek een maatschappelijk belang hebben. Uit de bronnen blijkt dat dit ook specifiek voor de regio Amsterdam van belang is en dat de gemeente hier een agenda voor heeft opgesteld. De commissie ziet dat de schuldenproblematiek een negatieve impact heeft op verschillende facetten van de samenleving en dat afgestudeerden van de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening kunnen helpen bij het verkleinen van deze problematiek.

De commissie concludeert dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 15/07/2021 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Inholland om de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening in Amsterdam aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie beoordeelt de ruimte in het bestaand aanbod door te bepalen welke opleidingen verwant zijn aan de voorgenomen opleiding en of deze opleidingen al in de behoefte die al dan niet bij criterium a is aangetoond kunnen voorzien. De aanvrager dient overtuigend te beargumenteren dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuwe opleiding. De aanvrager dient hiertoe aan te geven wat het landelijk verwant aanbod van de aangevraagde opleiding is. Dit is het aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap

vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Verder is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding.

De aanvrager acht de bestaande Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening (Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Inholland en Christelijke Hogeschool Windesheim) sterk verwant en de Associate degree-opleidingen Sociaal Werk (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen) en Social Work (Avans Hogeschool) aanverwant aan de voorgenomen Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

De commissie deelt de visie van de aanvrager en acht de bestaande Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening (Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Inholland en Christelijke Hogeschool Windesheim) sterk verwant. Daarnaast acht de commissie de inmiddels beëindigde opleiding Financiële Dienstverlening (Avans Hogeschool) sterk verwant. De commissie acht deze opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële overlap vertonen met het programma van de opleiding en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden. De instroom van de sterk verwante opleidingen schommelde in de afgelopen vijf jaar rond de 60 deeltijdstudenten per jaar.

De commissie deelt verder de visie van de aanvrager wat betreft de aanverwante opleidingen en acht de bestaande Associate degree opleidingen Sociaal Werk (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen) en Social Work (Avans Hogeschool) aanverwant aan de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening. De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de opleiding. De instroom van de aanverwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen.

De commissie merkt op dat er geen sterk verwant of aanverwant onderwijs in voltijd wordt aangeboden. Verder merkt de commissie op dat er geen sterk verwant of aanverwant onderwijs in onbekostigde vorm wordt aangeboden.

Tabel 3. Instroom eerstejaarsstudenten in verwant deeltijd en duaal bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'16-'17		'17-'18		'18-'19		'19-'20		'20-'21	
		DT	DU	DT	DU	DT	DU	DT	DU	DT	DU
Ad Sociaal Financiële Dienstverlening (80090)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle										8
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), 's-Gravenhage	51		48		24		28		48	
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam				8	20		16		24	
Ad Financiële Dienstverlening (80038)	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch	21		2		0		0		0	
Ad Sociaal Werk (80140)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen					63		115		6 133	48
Ad Social Work (80145)	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch					7		74		78	
	Avans Hogeschool (07GR), Breda					36		83		80	
Totaal Verwant		72	0	58	0	44	0	44	0	80	0
Totaal Aanverwant		0	0	0	0	106	0	272	6	291	48
Totaal		72	0	58	0	150	0	316	6	371	48

Bron: DUO

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de Associate degree-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening op grond van de geschetste arbeidsmarktbehoefte en het aantal studenten dat in 2019 een verwante mbo 4-opleiding volgde in de regio. De aanvrager verwacht dat minimaal 80 tot 90 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose valide maar hoog gezien de instroom in de verwante opleidingen.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Amsterdam heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er voldoende ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:**Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging**

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.